


חינוך פורמלי

חוקרת: ד"ר נורית חמו וחבריה, מכללת לוינסקי לחינוך
מגיב: יובל אוליבסטון, משרד החינוך
מנחה: אלי קנאי

תיאור פעולתה הכוללת של קרן אבי חי בתחום החינוך הפורמלי (1993-2018) ביחס לרכיבי היסוד בשליחותה: **יצירת שייכות לקולקטיב, חיבור ליהדות ולמורשת, טיפוח שיח בונה, העמקת הפלורליזם כתפיסה ערכית וחברתית, התייחסות להקשר הייחודי של חיים יהודיים בישראל. מיקוד ב-12 תכניות מתוך 18**



מקרא-נט, מארג,
תרבות עברית בת"א, אתר
אזרחות, אוצרות, תרבות IL

מבחר
מעצים הרטמן, יהל"ום,
רביבים, מורשה, יד בן-צבי

סוגיות לבחינה

- מה היה הרקע לכניסת הקרן לשדה החינוך הפורמלי?
- מה ביקשה הקרן להשיג?
- באיזה אופן פעלה הקרן לתרגום השליחות בחינוך הפורמלי?
- מהי הפרשנות לתוכני השליחות?
- מה אופיו ומשמעותו של ההקשר בו פועלת הקרן?
- מי מוביל? כיצד?
- מהן ההשפעות וההשלכות שיש לעשייה הכוללת הייחודית של הקרן בחינוך הפורמלי?

מתודולוגיה

גישה איכותנית- פרשנית

שיטה נרטיבית.

כלים:

- **מסמכים מסוג:** דוחות תקופתיים, דוחות הערכה, דפי עמדה, מידע במרשתת
- **ראיונות:** מנהלי תוכניות בעבר והווה, בעלי תפקידים במשרד החינוך ובקרן אבי חי, אנשי שטח: מדריכים, מנהלי בתי ספר
- **קבוצת שיח**
- **עיבוד נתונים: ניתוח הוליסטי בהתייחס לתוכן ולצורה. הבנייה בתבנית סיפורית.**
- **מבחינה צורנית: פרולוג, גוף הסיפור- עלילה, סיום פתוח, אפילוג**
- **מבחינת תכנית- זיהוי תמות גדולות, יצירת זיקות וקשרים**

מאפייני הסיפור, משמעות והשלכות

חינוך פורמלי

מאפיינים - חמש תימות:

1. **דינמיות והשתנות** - סיפור מתפתח על פני ציר זמן. ארבע תת-תקופות המספרות את כיוון השינוי: נקודת ארכימדס, מכוונות לשלם, דיוקים, חיבורים ואוצרות.
2. **הקשר**. שינוי והתפתחות מתוך רגישות להקשר. הקשר מאקרו- החברה הישראלית, הקשר מיקרו- מערכת החינוך הממלכתית, הקשר מאקרו-מיקרו- המגזר השלישי.
3. **עולמות התוכן**. הגדרות של תוכן יהודי וגבולות הגזרה שלו בתוכנית הלימודים הפורמלית. מודלים מארגנים.
4. **חמש אסטרטגיות פעולה** הנעות על ציר: מיקוד פנים לעומת מיקוד חוץ; התמקדות נקודתית לעומת אוריינטציה מערכתית; התמקדות בחומרי הלימוד לעומת התמקדות בסגל ההוראה; עומק לעומת רוחב; כיוון השינוי - מלמעלה-למטה (top-down) לעומת מלמטה-למעלה (bottom-up).
5. **הובלה ומנהיגות**. הכוח הדוחף והמניע. מאפיינים של עשייה לטובת הובלה ומנהיגות בקרב אנשי השדה וכן בקרב מנהלי התוכניות. "איכות מעצימה".

מאפייני הסיפור, משמעות והשלכות

הישגים והשלכות:

א. הרחבה העמקה וביסוס של **גישה פלורליסטית** התומכת בריבוי גוונים בקולקטיב היהודי. הנכחת מגוון הקולות בזהות היהודית בת-זמננו. נתינת מקום לקולות מוחלשים כגון זה של המסורתי-מזרחי. .

ב. הטמעת **פרקטיקה של שיח זהות** המאפשרת העמקה בתהליכים רפלקטיביים ביחס למשמעותה של הזהות היהודית-ישראלית וביחס לעיסוק בשאלות יסוד של זהות.

ג. קידום פדגוגיות של **למידה בעלת ערך**: הושם דגש על הרלוונטיות ועל האותנטיות בעולם התוכן היהודי.

ד. קידום תהליכים להעמקת **פיתוח מקצועי** של מורים.

ה. העמקת תהליכים להבניית ידע המוביל לתחושת **שייכות ובעלות**.

הבנות לטובת כיווני פעולה בעתיד

לחינוך יהודי

ארגון עולם התוכן: הגדרות, מודלים מארגנים

התייחסות לזיקות וקשרים בין הקשרי
המשמעות המגוונים של תוכן יהודי

הטמעת פרקטיקות של שיח זהות
התעכבות על מקומו של חינוך יהודי בזהות
המקצועית הכוללת של המורה
מיצוב מרכזי לגישה פלורליסטית

סוגיית ההתמדה וההמשכיות

לגוף פילנתרופי

ידע עמוק לגבי תהליכי שינוי ומאפייניהם
במערכת החינוך הפורמלית בישראל
חשיבות שיתופי פעולה- החבירה לגופים במגזר
השלישי

איתור איכות בקרב גופים ואנשים, שימורה
וטיפוחה

פעולה בדרך של ארגון לומד- שילוב תהליכי
הערכה מעצבת

יצירת מתח משלים בין התביעה לאיכות לבין
הכלה וגמישות

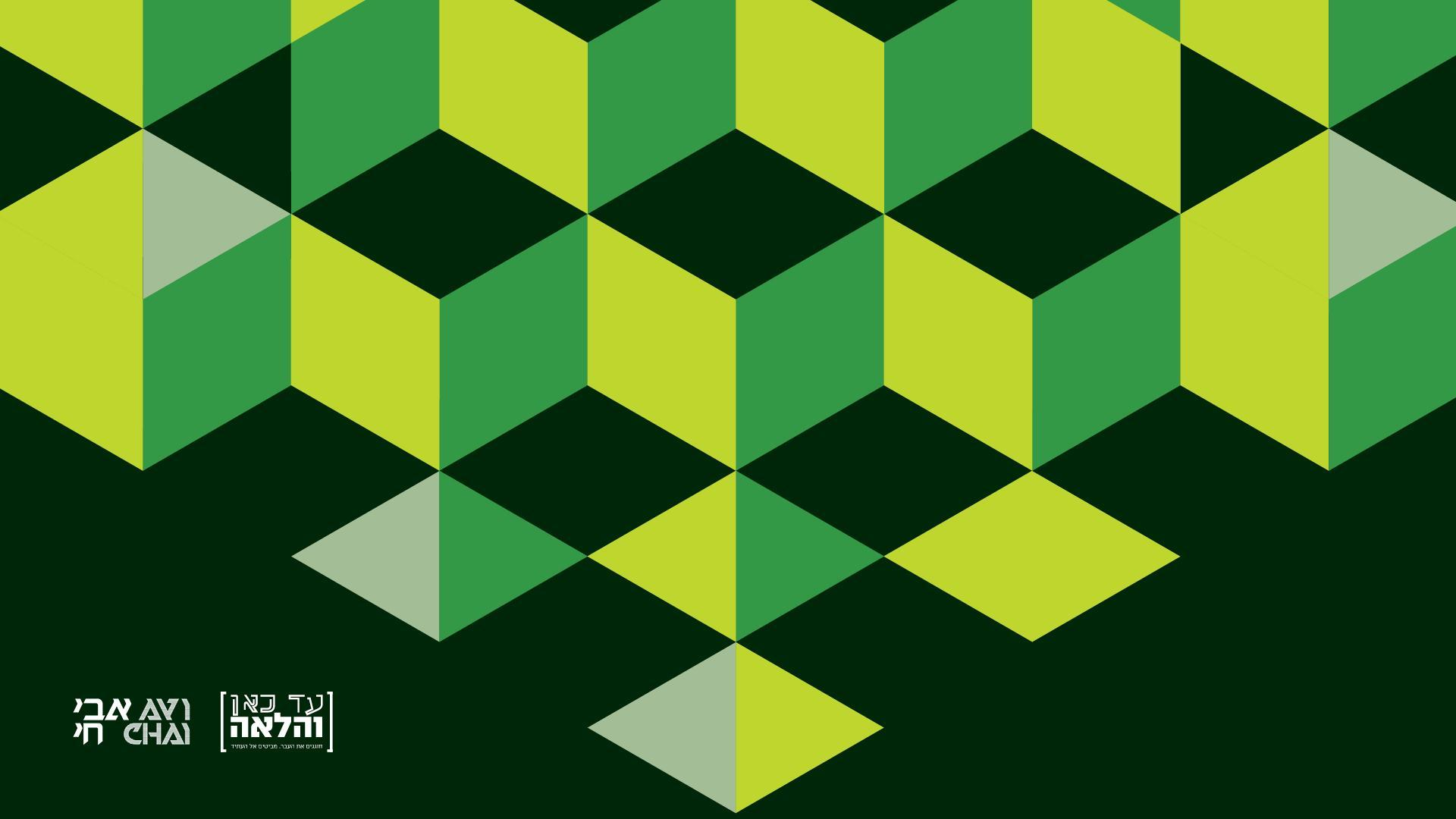
הגינות- הבנת הפער בין המצוי לרצוי
מעטפת תומכת של אנשי מקצוע

ועד אבי
הי אבא

עד כאן
והלכה

חובבים את העבר מביטים אל העתיד

תודה
רבה



ועד אבי
ואח חי

עד כאן
והלאה

חוגים חדש וקבוצה מניחים את היסוד

ועד אבי
ואח חי

עד כאן
והלאה

מיינסט פון וועבלייב און ערשטע

שאלות?